

Iskorištavanje morske trave

U moru su očuvani najprimitivniji životni oblici. U njemu je nastao prvi život, a more je i danas važna životna sredina. Taj život u moru ima veliko gospodarsko značenje. Među raznim oblicima života u moru sve veću pažnju privlače razne trave.

Morske trave su ogromno i za sada još nedovoljno iskorišteno bogatstvo mora i oceana. Svjetske zalihe ovih trava, među kojima ima oko 70 jestivih vrsta, proračunavaju se na mnogo milijuna tona. Geografski razmještaj ovih trava nije jednolik. Općenito se može reći, da ih najviše ima u južnim morima, a prema sjeveru se njihova količina smanjuje.

U mnogim zemljama stanovništvo iskorištava morske trave za prehranu. Tako na Havajskim otocima jedna vrsta trave iz mora zamjenjuje povrće u prehrani ljudi. Jestive trave tamo se pripremaju i za zimnicu, pa se čak i sole. U SSSR-u izrađuju razne konzerve i slastičarske proizvode, kojima daju »morski kupus«.

Trava iz mora mnogo se u svijetu upotrebljava i kao odlična stočna hrana. Ona po sadržaju hranjivih sastojaka često daleko premašuje velik broj kopnenog krmnog bilja. Jedna vrsta »morskog kupusa« na primjer po hranjivosti ne zaostaje za djetelinom. Na Dalekom Istoku stanovnici ovakvu travu nazivaju »morska zob«. Ta »zob« može poslužiti i kao dobro gnojivo, jer sadrži za biljke neophodne soli kalija, kalcija, fosfora... Dvije tona suhe morske trave vrijedi koliko tri tona stajskog gnojiva!

Morske trave se iskorištavaju i kao sirovina u mnogim granama industrije. Za sada najveći interes u tom pogledu imaju algine kiseline. Njih primjenjuju u tekstilnoj industriji gdje se dodaju materijalima, koji trebaju biti otporni na kiseline, zatim u slastičarstvu za povećanje postojanosti slatkisha i krema. Posebnim načinom dobiva se jedna vrsta želatine, u kojoj se može mjesecima čuvati riba, a da kod toga ne izgubi okus ni hranjive sposobnosti. Također je uspjelo dobiti i neki prašak iz morske trave, koji može zamijeniti škrob za štirkanje u tekstilnoj industriji. Iz morske trave također se dobija jedna vrsta špirita — »manit«, koji se iskorištava kao

zgušnjivač u tekstilnoj industriji i kao hranljiva sredina za mikroorganizme u bakteriologiji.

Od trava koje se susreću u morima Dalekog Istoka, Sjevernog mora, Ledenog mora i Crnog mora osobitu vrijednost ima crvena morska trava iz koje se dobiva »agar-agar«, a primjena mu je različita: od slastičarskih proizvoda do iskorištavanja u bakteriologiji. Iz nekih vrsta ovih crvenih trava dobija se materija, koja se onda iskorištava u prehrambenoj, farmaceutskoj i industriji kože.

Mnoge morske trave imaju odlična ljekovita svojstva. Tako preparati od nekih vrsta trava pridonose bržoj izmjeni tvari u tijelu, a također se pripremaju kod liječenja nervnih i kožnih bolesti, pa skleroze, reumatizma, rahitisa, skorbuta i drugih.

U suvremenim pothvatima za dobivanje i preradu morske trave među svim socijalističkim zemljama svijeta najdalje je otišao Sovjetski Savez. Tamo se radi na konstrukciji specijalnog »morskog kombajna«, koji bi pomogao kod dobivanja i prerade morske trave. Vrše se radovi i na izgradnji brodova, koji će biti opremljeni pumpama i centrifugama za mehaničko odvajanje planktona, koji se još nađu u izvađenoj travi.

Među kapitalističkim zemljama, a i uopće među svim zemljama svijeta, vodeće mjesto u dobivanju i iskorištavanju morskih trava danas pripada Japanu. Tamo je preko 1000 radnika zaposleno oko sakupljanja i industrijske obrade morskih trava (godišnje se dobije do 300.000 tona trava iz mora). U nekim evropskim zemljama ronioci sakupljaju travu s morskog dna. U SAD rade kombinati, gdje se prerađuje morska trava, pa se proizvode kalijeve soli, aceton i druga organska otapala.

U nekim zemljama morska trava se umjetno razmnožava, te se stvaraju veliki »vrtovi« na dnu mora.

Zaključimo ovo izlaganje napomenom, da će buduća istraživanja sigurno još više proširiti naša znanja o bogatstvu koje pruža trava sa morskog dna. Vjerovatno ćemo onda još više cijiniti more.